

Dlouhá cesta k malé knize. Projektové vyučování pro studenty Střední průmyslové školy grafické v Praze (CZ.2.17/3.1.00/34166)

Sylabus k přednášce Redakční zpracování textu

Michael Špirit, Institut pro studium literatury, o. p. s. (partner projektu)

Trojdielná přednáška je úvodem k semináři, v němž se studenti seznámí s fázemi přípravy knižní a elektronické publikace, které běžně provádějí autoři, odborní editoři a redaktoři, korektoři a nakladatelé. Představeny budou tyto úkony:

- posouzení odevzdaného rukopisu,
- ediční zpracování textu,
- redakční zpracování textu,
- vytvoření doprovodných textů k obrazovému materiálu,
- příprava textu pro sazbu,
- korektury,
- kontrola zanesení korektur,
- závěrečné úpravy a kontroly.

První přednáška (11. 10. 2012) odpovídá na otázku: „Co se děje s knihou do chvíle, než text dospěje ke grafické úpravě?“ a studentům představí:

- redakční práci s původním rukopisem,
- přípravu k vydání u textu již jednou nebo vícekrát publikovaného ve formě (a) čtenářské edice, (b) kritického vydání.

Obor, jehož předmětem je text literárního díla, hledání jeho původní podoby a poznání jeho změn, je textologie (nebo textová kritika). Přednáška přiblíží:

- smysl textologie (k čemu ji potřebujeme při běžném vydavatelském provozu),
- textové prameny (nejrůznější znění jednoho textu),
- zásady, jak mezi textovými prameny vybrat výchozí znění textu,
- způsob reprodukování textu pro vydání (a) opisem, (b) scanem,
- postup, jak reprodukováný text zbavit všech chyb a poškození, aby odpovídal původní (autorské) podobě,

- významové a pravopisné úpravy, kterými editor/redaktor ještě zasahuje do „vyčištěného“ (kanonického) textu, než než text postoupen ke grafické úpravě (layoutu) a sazbě.

Kontrolní otázky:

- (1) Co je textologie?
- (2) Vyjmenujte aspoň tři textové prameny.
- (3) Jak se liší čtenářské vydání od kritického?
- (4) Popište, jak probíhá srovnání reprodukováného textu s předlohou textu výchozího.
- (5) Jaké jsou kompetence editora a jaké redaktora?
- (6) Co všechno se lze dočíst v ediční poznámce (uveďte aspoň pět příkladů)?

Literatura:

- HAVEL, RUDOLF a ŠTOREK, BŘETISLAV (eds.): *Editor a text. Úvod do praktické textologie*. Praha, Československý spisovatel 1971; 2. vyd. ed. Michal Kosák a Jiří Flaišman. Praha/Litomyšl: Paseka a Ústav české literatury a literární vědy FF UK, 2006.
- KOLÁR, JAROSLAV: K textologii a současné ediční problematice starší české literatury, in *Česká literatura* 34, 1986, č. 1, s. 49–56.
- PISTORIUS, VLADIMÍR: *Jak se dělá kniha*. Litomyšl/Praha: Paseka, 2003; 2. vyd. tamtéž 2005; 3. dopl. a přepr. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011.
- PODHORETZ, NORMAN: Na obranu redaktorského řemesla [angl. 1965], přel. Petr Onufer, in *Revolver Revue*, 2008, č. 70, s. 10–15.
- ŠPIRIT, MICHAEL: Druh na vyměření, in *Revolver Revue*, 2010, č. 79, s. 198–201.
- ŠULC, JAN: Poznámky redaktora, in *Kritická Příloha Revolver Revue*, 1998, č. 10, s. 58–61.
- VÍŠKOVÁ, JARMILA: Ediční zpracování textu, in sb. *Textologie. Teorie a ediční praxe*. Ed. Pavel Vašák. Praha: Karolinum, 1993, s. 138–160.